

บทคัดย่อ

ในการผลิตสร้างผลงานทางวิชาการ ของ ศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ จันทร์วงศ์ สิ่งที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความเคร่งครัดในจารีตทางวิชาการแบบนักวิชาการสำนักสเตราส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิชาการประเภทงานแปลที่สมบัติได้ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจ “ตัวบท” ของบรรดาปรัชญาเมธีตะวันตกที่สำคัญ เนื่องจากความเชื่อที่มั่นคงว่า ข้อถกเถียงเกี่ยวกับ “ความจริง” อันเป็นนิรันดร์ ล้วนซ่อนเร้นอยู่ในงานเขียนของปรัชญาเมธีเหล่านี้ นอกจากนี้ ทศนะแบบนักวิชาการสำนักสเตราส์ ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการมีชีวิตที่ดี สังคมการเมืองที่ดี ผู้ปกครองที่ดี ตลอดจนความเชื่อในการมีอยู่ของความจริงฐานราก รวมถึงมุมมองที่แฝงฝังไว้ด้วยมิติเชิงศีลธรรม ที่มักเป็นการตั้งคำถามเชิงประเมินค่าถึง “สิ่งที่จะควรจะเป็น” ล้วนปรากฏในการทำงานวิชาการของสมบัติทั้งสิ้น

ด้วยทศนะแบบนักวิชาการสำนักสเตราส์ สมบัติใช้แว่นนี้ในการศึกษาสังคมไทยผ่าน “ตัวบท” ทั้งดั้งเดิมและร่วมสมัยของไทย อาทิ วรรณกรรมทางพุทธศาสนา ชาดก นิทานพื้นบ้าน วรรณคดี สารคดีการเมือง ดวงตราไปรษณียากรณ์ ตลอดจนศึกษาศาสตร์ทางการเมืองจากคำปราศรัยหาเสียงสุนทรพจน์ ข้อโต้เถียงในการอภิปรายไม่ไว้วางใจของนักการเมือง ฯลฯ เพื่อสกัดหา “ค่านิยมหลัก” (Core Value) ในความคิดทางการเมืองไทย และเพื่อสอบถามว่าในกาลเทศะแบบไทย “มิติเชิงศีลธรรม” ที่จะเป็นตัวกำกับมโนธรรมและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมไม่ให้เบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่จะควรจะเป็น มีอยู่มากน้อยเพียงใด งานกลุ่มนี้นับเป็นงานวิชาการที่โดดเด่นของสมบัตินอกเหนือจากงานแปล “ตัวบท” ของปรัชญาเมธีตะวันตก

ข้อค้นพบของสมบัติก็คือ คนไทย/สังคมไทย ดูจะไม่คุ้นชินกับการมีหลักการฐานราก ที่มั่นคงแน่นอนอนมิอาจเบี่ยงเบนได้ หากพิจารณาจาก “ค่านิยมหลัก” บางอย่าง เช่น “ผู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” (จากวรรณคดีของสุนทรภู่) ความคิดแบบ “ศรีธนญไชย” ผู้มีความกะล่อนเป็นกมลสันดาน หรือ คำเปรียบเปรยประเภท “ทำอะไรได้ตั้งใจคือไทยแท้” ฯลฯ นอกจากนี้ ค่านิยมหลักด้านอื่นๆ ของสังคมไทย เช่น ความเชื่อในอำนาจบุญ – กรรม สัมพันธภาพทางชนชั้นที่ตายตัวตาม

อำนาจบุญ – กรรม การให้ความสำคัญกับกษัตริย์/ชนชั้นปกครองมากกว่าประชาชน การยึดมั่นที่
ตัวบุคคลมากกว่าหลักการ/สถาบัน สิ่งเหล่านี้ ล้วนขัดแย้งกับทัศนะในทางสากลอย่างแนวคิด เสรี
นิยมประชาธิปไตย อีกด้วย โดยภาพรวมค่านิยมหลักของไทยจึงไม่ได้เอื้อต่อการเดินไปสู่จุดหมาย
ปลายทางของการเมืองที่ดี

เช่นเดียวกัน งานศึกษาเกี่ยวกับนักการเมืองและการเลือกตั้งของสมบัติ ที่แม้จะเป็นงาน
ศึกษารัฐศาสตร์เชิงพฤติกรรมศาสตร์ หากแต่ก็ปรากฏทัศนะการประเมินค่าถึง “สิ่งที่ควรจะเป็น” ที่
สะท้อน บุคลิกแบบนักวิชาการสำนักสตรีท เช่น ข้อค้นพบที่ว่านักการเมืองไทยล้วนมีความแยบ
ยลและซ้ำซ้อน ในการซ่อนเร้นอำพรางความจริงที่เป็นพิษเป็นภัยแต่ตน อันแสดงถึงการขาด
พร่องทางศีลธรรมและถอยห่างจากการเป็น “ผู้ปกครองที่ดี” ขณะเดียวกัน การศึกษาเกี่ยวกับการ
เลือกตั้ง ก็สะท้อนภาวะที่เรียวลงของ มิติเชิงศีลธรรมในระบบเลือกตั้งไทย ทั้งคุณภาพ
นักการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของคนในสังคม

Abstract

According to Professor. Dr. Sombat Chantornvong's academic works, he had obviously been influenced and focused on the thought and concept of Straussian principle, especially academic translation works. He paid much attention to understand "text" of the great western philosophers with a strong belief that an argument about a timeless "truth" could be found from those philosophers. In addition, his works mainly covered the Straussian perspective in terms of good living, good political society, good government and belief of fundamental truth as well as morality angle that were asked about "what you should be".

Sombat by the lens of Straussian principle studied Thai society through "text" both originally and temporarily such as Buddhism literature, jataka, local story tales, literature, political non-fiction, stamp and messages from political speech as well as argument in census debate and so on. He aimed to extract "core value" in the thought of Thai politics and to examine how time and place in Thai style by "morality view" would more or less control over people's conscious and behaviors. This kind of work became his master academic piece of works apart from "text" translation works written by the western philosophers.

He found that Thai people/Thai society did not get familiar with fundamental principle which was stable and not flexible. The "core value" in Thai society was defined such as "a rolling stone gathers no moss" (from Sunthorn Phu literature), thought of "Sri Thanonchai" known as a clever trickster or "real Thais do what they wish" metaphor and so on. Other core values were such as belief of karma, relationship of rigid social class in accordance with power of karmar, more value of hierarchy than citizens, and more subjective value than concept/institutes. All of these contrasted to global ways of thinking and liberal democracy. Overall value in Thai society did not provide the excellent politics goals.

Even though Dr.Sombat' s studies about politicians and election were likely in the arena of behavioral political science, his studies drew attention to assess “what you should be” that reflected characteristics of Straussian academicians. For instance, Thai politicians were found clever and skilled in veiling the truth that might be harmful for them that implied how much they lacked morality and qualification to be a good governor. In the meantime, the study of election reflected how lower morality in election system in Thailand and both qualities of politicians and political behaviors of people in the society were.